

НАСЛІДКИ ВИНИКНЕННЯ ВИЩИХ ГАРМОНІК СТРУМУ В МЕРЕЖАХ ЕЛЕКТРОПОСТАЧАННЯ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В даній роботі розглянуто негативні наслідки які можуть спричинити вищі гармоніки, проблеми через які виникають гармонійні спотворення.

Ключові слова: гармоніки, наслідки, високі значення, напруга.

Abstract

In this work negative consequences are considered that can entail an ultraharmonics, problems through that arise up harmonious distortions.

Keywords: harmonics, consequences, high values, voltage.

Вступ

В ідеальному випадку в електричній мережі повинна бути змінна напруга, яка змінюється за синусоїдальним законом з частотою 50 Гц, якщо мова йде про вітчизняні мережі. На практиці все інакше - напруга далеко від синусоїдальної форми, вона спотворена, не тільки по фронтах, але і по всій довжині наповнена різними сплесками і перешкодами. Дане явище називається гармонікою в електричних мережах.[1]

Наявність гармонік в електричній мережі змінного струму викликає певні проблеми. Серед них - підвищене нагрівання електродвигунів і живильних проводів. Наслідки впливу гармонік - це вібрація двигунів. Подальші наслідки можуть бути різними - починаючи від прискореного зношування підшипників ротора двигуна, закінчуючи пробоем на корпус обмоток від підвищеного нагріву.

Результати дослідження

Через не стаціонарність навантажень струми містять спектр вищих гармонік, які призводять до шкідливих явищ в електричних мережах і викликають небажані наслідки (рис. 1).[2]

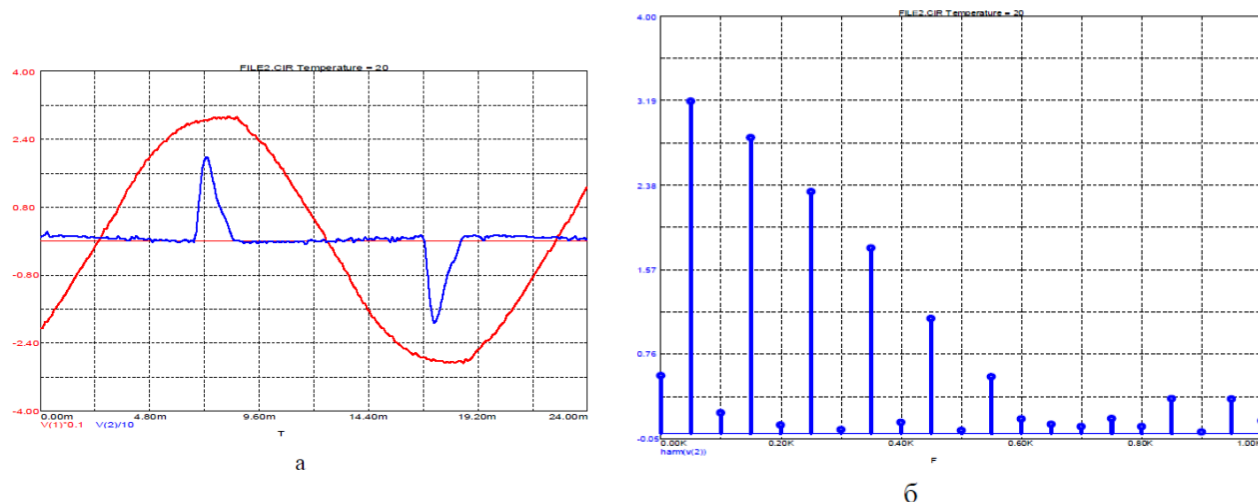

Рис. 1 Вплив нелінійних джерел живлення на якість електричної енергії: а – напруга, що живить, та споживаний струм; б – спектральний склад струму.

Вищі гармоніки в системах електропостачання можуть спричинити такі негативні наслідки :

- Перегрів та руйнування нульових робочих провідників.
- Неправильне спрацювання запобіжників та автоматичних вимикачів.
- Прискорене старіння ізоляції проводів та кабелів.
- Додаткові втрати в силових трансформаторах.
- Спотворення форми синусоїди напруги живлення.
- Підвищене зношення та передчасне руйнування конденсаторів та установок компенсації реактивної потужності.
- Збої в роботі та вихід з ладу комп'ютерної техніки та телекомунікації.
- Зниження коефіцієнту потужності електроустановок споруд.
- Передчасний вихід з ладу електричних двигунів.

Типові «спотворювачі» навантаження: силова електроніка (випрямлячі, інвертори і т. д.), а також зварювальні апарати, дугові печі, варіатори швидкості, оргтехніка, монітори, навіть пристрої, схильні до насичення (трансформатори) можуть викликати гармоніки. [3]

Високі значення гармонійних спотворень і аномальні значення напруги нейтралі по відношенню до потенціалу землі можуть викликати відмови устаткування, що призведе до простоїв виробництва і дорогого ремонту розподільної електромережі.

Висновки

Дуже важливо, щоб користувач знав про дорогі проблеми і небезпеки, пов'язані з високими рівнями гармонік, особливо з урахуванням істотного збільшення використання нелінійних пристроїв. Гармонійні складові можуть істотно вплинути на електричну розподільну мережу, впливаючи на всі підключені конструкції і устаткування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гармоніки в електричних мережах. Визначення гармонік. Джерела перешкод . URL: <https://samelectryk.in.ua> (дата звернення: 10.05.2022)
2. Про затвердження Технічного регламенту з електромагнітної сумісності обладнання. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1077-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 10.05.2022)
3. Рекомендації із застосування Технічного регламенту з електромагнітної сумісності . URL: <http://www.ukrtest.com/doc/RecEMC.pdf> (дата звернення: 10.05.2022)

Белза Данило Іванович — студент групи ЗЕЕ-18б, факультет електроенергетики та електромеханіки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, danik150501@gmail.com.

Науковий керівник: **Шулє Юлія Андріївна** — доцент кафедри електротехнічних систем електроспоживання та енергетичного менеджменту Вінницького національного технічного університету.

Кравець Олександр Миколайович — доцент кафедри електротехнічних систем електроспоживання та енергетичного менеджменту, Вінницький національний технічний університет

Belza Danylo Ivanovych - student of group ZEE-18b, Faculty of Power Engineering and Electromechanics, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, danik150501@gmail.com.

Supervisor: **Shulle Yuliya Andriivna** - Associate Professor of the Department of Electrical Systems of Power Consumption and Energy Management of Vinnytsia National Technical University

Kravets Oleksandr Mykolayovych - Associate Professor of the Department of Electrical Systems of Power Consumption and Energy Management, Vinnytsia National Technical University